

УДК: 622; 551

МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННІ БАГАТСТВА УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ОПТИМАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ

Шуляк А.В., Терещук Р.Г.

Державний університет «Житомирська політехніка», Житомир, Україна, rr49m_shav@student.ztu.edu.ua, gr24_trg@student.ztu.edu.ua

Мінерально-сировинна база України є стратегічним ресурсом для розвитку промисловості, енергетики та аграрного сектору. Високий рівень забезпеченості корисними копалинами дозволяє формувати економічну стабільність та енергетичну безпеку. У роботі розглянуто структуру ресурсів, динаміку видобутку та шляхи оптимізації їх використання.

Ключові слова: мінеральні ресурси, корисні копалини, екологічна безпека, енергетика, геологія, економічна ефективність.

MINERAL AND RAW MATERIAL RESOURCES OF UKRAINE AND WAYS OF THEIR OPTIMAL USE

Shulyak A.V., Tereshchuk R.G.

Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, Ukraine, rr49m_shav@student.ztu.edu.ua, gr24_trg@student.ztu.edu.ua

Ukraine's mineral resource base is a strategic asset for the development of industry, energy, and agriculture. Its high level of mineral wealth ensures economic stability and energy security. This paper examines the structure of mineral resources, trends in extraction, and strategies for optimizing their use.

Keywords: mineral resources, raw materials, environmental safety, energy, geology, economic efficiency.

Мінерально-сировинна база є фундаментальною основою економічного розвитку будь-якої держави. Україна має високий рівень забезпеченості корисними копалинами, що дає можливість розвивати промисловість, енергетику та аграрний сектор. Сьогодні важливо не тільки добувати ресурси, але й використовувати їх ефективно, враховуючи екологічні та економічні аспекти.

Україна посідає провідні місця у світі за запасами залізних руд, марганцю, урану, титану та кам'яної солі. За даними геологів, на території країни знаходяться більш ніж 20 000 родовищ та проявів

корисних копалин, що включає приблизно 120 видів. Найбільші промислові центри видобутку розташовані у Криворізькому басейні (залізні руди), Нікопольському басейні (марганцеві руди), Донбасі (кам'яне вугілля) та Дніпровсько-Донецькій западині (нафта і газ). Також представлена динаміка видобутку основних ресурсів України впродовж 20-ти років Рис. 1.

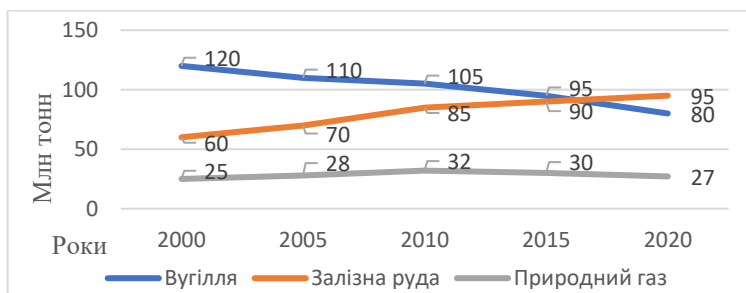

Рис. 1. Динаміка видобутку основних ресурсів

Як показано на рис. 2. основні групи корисних копалин є наступні: Паливно-енергетичні ресурси: вугілля, нафта, природний газ, торф, уранові руди; Рудні копалини: залізні, марганцеві, титан-цирконієві, нікелеві та уранові руди; Нерудні корисні копалини: кам'яна та калійна сіль, сірка, графіт, фосфорити, будівельні матеріали.

Шляхи оптимального використання мінеральних багатств

- Рациональне використання природних ресурсів – застосування останніх технологій для зменшення втрат під час добування та переробки сировини.

- Екологічна орієнтація промисловості – зменшення шкідливого впливу на навколишнє середовище, відновлення земель після добування.

- Енергетична безпека – розвиток власного добування нафти та газу.

- Економічна ефективність – підвищення експорту та переробки сировини в країні, виробництво продукції з високою цінністю.

■ Інновації та інвестиції – залучення іноземних та вітчизняних інвестицій, розвиток геологічної науки та освоєння нових родовищ.

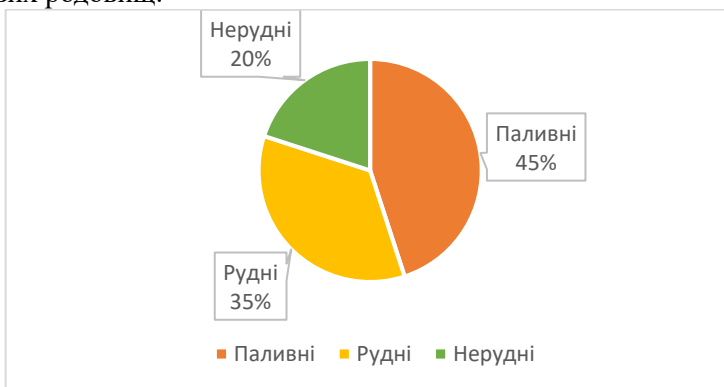

Рис. 2. Структура мінеральних ресурсів України

Отже, мінерально-сировинні ресурси України є стратегічною основою розвитку національної економіки. Їх раціональне використання передбачає не тільки видобуток, але й комплексну переробку, екологічний контроль та впровадження інновацій. Оптимальна стратегія полягає у поєднанні економічної вигоди з екологічною безпекою та збереженням ресурсного потенціалу для майбутніх поколінь.

Перелік використаної літератури

1. Асиміляційний потенціал геологічного середовища України та його оцінка / [С.О. Довгий, В.В. Іванченко, М.М. Коржнев (наук. ред.), М.М. Курило, О.М. Трофимчук, С.М. Чумаченко, Є.О. Яковлев, М.В. Беліцька] НАН України, Інститут телекомунікацій і глобал. інформ. простору. К.: Ніка-Центр, 2016. 172 с.
2. Богасьорова Л.М., Мельниченко С.Г. Раціональне використання природних ресурсів: навчальний посібник. Херсон: Книжкове вид-во ФОП Вишемирський В.С., 2024. 234 с.
3. Географія мінеральних ресурсів України: монографія / Мирослав Сивий, Ігор Паранько, Євген Іванов. Львів: Простір М, 2013. 684 с.
4. Природно-ресурсний потенціал України: забезпечення добробуту та екологічної безпеки населення: [монографія] / за заг. ред. акад. НААН України, д.е.н., проф. М.А. Хвесика. К.: ДУ ІЕПСР НАН України, 2021. 148 с.